

Årsmelding 2010

1. Bakgrunn

GKI Grenlandskommunene Innkjøpsenhet er felles innkjøpsenhet for Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn Siljan og Skien kommuner. GKI er organisert som et kjøpsavtalesamarbeid med Skien som vertskommune. Skien har det juridiske ansvar for enhetens drift, organisering og de ansatte.

Følgende offentlige selskap/organisasjoner er tilknyttet innkjøpsordningen og har inngått samarbeidsavtale med GKI:	
GREP Kompetanseutvikling Grenland AS	Skjærgårdshallen AS
Kontorbygg AS	Stevneplassen AS
Skien Lufthavn AS	Bygarasjen AS
Delecto AS, Kragerø	Kjølnesbygg AS
Porsgrunn Utvikling AS	Grenland Havn IKS
Link Arbeid Skien KF	Skien Fritidspark KF
Drangedal kommunale eiendomsforvaltning KF	Kragerø Havnevesen KF
KEOPS KF	Skien kommunale pensjonskasse
Skien Kirkelige Fellestråd	Bamble Kirkelige Fellestråd
Drangedal Kirkelige Fellestråd	Kragerø Kirkelige Fellestråd
Porsgrunn Kirkelige Fellestråd	Siljan Kirkelige Fellestråd
Høgskolen i Telemark	IUA Telemark
Porsgrunn kommunes Boligstiftelse	NAV Skien

Et overordnet mål for innkjøpssamarbeidet er gjennom samordning og gode rutiner å effektivisere innkjøpene til de 6 kommunene og deltagerne. Det innebærer at kommunene gjennom felles rammeavtaler og samordnede innkjøp skal oppnå stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved innkjøpsprosessene. Det er i tillegg en målsetting at kompetansebygging i felles innkjøpsenhet og kommunene skal bidra til høyere kvalitet på innkjøpsfunksjonen i kommunene.

På nettsiden til GKI, www.gki.no, får selskapene tilgang til rammeavtaler, ulike maler og annen innkjøpsrelatert informasjon. Deltagerne får også tilgang til rådgivning fra GKI og kurs som GKI arrangerer.

Deltagerne betaler årlig medlemsavgift, gradert etter selskapets størrelse. I 2010 hadde GKI en samlet inntekt fra selskapene på kr 600.000.

2. Ansatte

GKI hadde 1. halvår 2010 5 årsverk. Den 1. juni ble det tilsatt prosjektleder for posjektet Miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser i Telemark, slik at det ved årets avslutning er 6 årsverk ved enheten. Sykefraværet ved enheten har vært minimalt. Det er gjennomført medarbeidersamtaler med alle ansatte i 2010.

3. Prioriterte oppgaver 2010

I virksomhetsplanen for 2010 ble følgende arbeidsoppgaver prioritert:

1. Informasjon
2. Videreutvikling og kvalitetssikring
3. Rådgivning og bistand overfor kommunene
4. Felles rammeavtaler
5. Kompetansebygging
6. Salg av tjenester

4. Resultatoppnåelse

Nedenfor følger en beskrivelse av enhetens aktiviteter og resultater for de prioriterte oppgavene.

4.1 Informasjon

Informasjon ut til kommunene og deltagerne i samarbeidet er avgjørende viktig for virksomheten. Hjemmesiden www.gki.no er den viktigste informasjonskanalen og oppdateres fortløpende med nye avtaler og annen innkjøpsrelatert informasjon. Førstesiden på www.gki.no hadde 12390 besøk i 2010. Besøkende har klikket seg videre inn til 46900 bakenforliggende sider.

GKI har hatt informasjonsmøter med ansatte i Personalavdelingen og Økonomiforum i Skien kommune

4.2 Videreutvikling og kvalitetssikring

Innkjøpsreglene knyttet til Lov og forskrift om offentlige anskaffelser blir stadig mer krevende å etterleve. Bakgrunnen er at nye rettsavgjørelser og avgjørelser i Kofa skaper presedens og begrenser handlingsrommet i anskaffelsesprosessene. Risikoen for å gjøre feil øker. For å forebygge feil har kvalitetssikring av innkjøpsprosessene hatt fokus i 2010.

4.2.1 Revisjon av anskaffelsesreglement

Gjeldende anskaffelsesreglement er revidert i 2010. Reglementet er sendt til høring i kommunene før det behandles av styret og fremlegges til politisk behandling i 2011.

4.2.2 Knutepunkt for miljø og samfunnsansvar i Telemark

GKI er valgt som knutepunkt for Telemark for prosjektet Miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Styringsgruppen for prosjektet ledes av ass fylkesmann. Prosjektleder ble tilsatt 01.06.2010. Det treårige prosjektet er finansiert av midler fra Miljøverndepartementet og Fylkesmannen. Prioriterte arbeidsområder for prosjektet i 2010 har vært:

Prosjektutvikling - utvikling av prosjektplan, målsetting og aktiviteter

Informasjon - gjøre prosjektet og dets målsetting kjent for målgruppen gjennom møter, nettsider og andre egnede kanaler

Statusundersøkelse - omfattende spørreundersøkelse rettet mot innkjøpsmiljøer, offentlig ansatte og beslutningstakere for å undersøke kjennskapen til prosjektet og dets mål

Etablering av nettverk - både mellom ulike innkjøpsmiljøer i spørsmål knyttet til miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser, og med ulike relevante samarbeidspartnere for knutepunktsatsningen

Kompetanseheving - grunnkurs i offentlige anskaffelser med fokus på miljø og samfunnsansvar

For utfyllende informasjon om prosjektet, vises det til egen årsmelding.

4.2.3 Etisk handel

GKI har i 2010 stilt krav i henhold til ILO konvensjonene i flere anskaffelser. Den viktigste er ny rammeavtale på kontorrekvisita og fritt skolemateriell. Avtalen innebærer at leverandøren gjennom avtaleperioden skal rapportere til oppdragsgiver om forbedringer hos sine underleverandører om hva gjelder etterlevelse av de grunnleggende ILO konvensjonene.

4.2.4 Revisjon av maler og kontraktsvilkår

GKI har tatt initiativ til standardisering av maler for konkurransegrunnlag og kontraktmaler. Initiativet har medført at Direktoratet for Forvaltning og IKT (Difi) har blitt involvert og målet er å lage maler som kan brukes nasjonalt. Det forventes at malene kan tas i bruk tidlig i 2011. Både for oppdragsgiverne, men ikke minst for tilbyderne vil dette være et betydelig framskritt.

4.2.4 Nytt konkurransegjennomføringsverktøy

GKI har tatt i bruk Visma elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy (KGV) i 2010. Hensikten med verktøyet er å effektivisere anskaffelsesprosessene og forenkle evalueringen av tilbudene. Målet er at GKI gradvis vil øke bruken av verktøyet ettersom vi vinner erfaring og systemet er kvalitetssikret.

4.2.5 E-handel

GKI tok i 2010 initiativ overfor kommunene for å iverksette et felles ehandelsprosjekt i kommunene. Bakgrunnen var en erkjennelse av at tiden er inne for en felles satsing på dette området og at Difi tilbyr kommunene betydelig bistand i prosjektet. I virksomhetsplanen for 2011 er det vedtatt at alle kommunene i Grenland skal satse på e-handel. GKI vil få en koordinatorrolle i prosjektet og vil få ansvaret for opprettelse og oppdatering av varekataloger. Difi blir en viktig samarbeidspartner.

4.3 Rådgivning og bistand overfor kommunene

Som følge av at innkjøpsreglene stadig blir mer krevende å etterleve øker kommunenes behov for råd og bistand fra GKI. GKI kunngjør konkurranser for de fleste kommunene. Kommunene får også hjelp til kvalitetssikring av konkurransegrunnlag og klagebehandling. Det aller meste av rådgivning og bistand ytes fra GKIs egne ansatte. Advokater involveres når dette er nødvendig.

4.4 Felles rammeavtaler

4.4.1 Rammeavtaler inngått 2010

Avtale	Kontraks- verdi, totalt	Avtale- lengde + opsjon	Besparelser per år eks mva	Kommuner som omfattes
Lærebøker og fagbøker	36.800.000	2+1+1	- 270.000	alle
Programvarelisenser	12.000.000	2+1+1	250.000	alle
Multimaskiner (kopimaskiner)	26.296.000	4 år	410.000	alle
Advokattjenester barnevernsrett		2+1+1	60.000	alle
Advokattjenester LOA støtteregelverket, entrepriserett og plan- og bygningsloven	10.000.000	2+1+1	705.000	alle
Kjøkkenredskaper og serviser	2.440.000	2+1+1	13.000	alle
Telefoniavtale forlengelse		1+1	745.000	alle
Konsulenttjeneste bankavtale		1	- 100.000	4 kom
Veimerking	1.820.000	2+1+1	0	alle
Hovedbankavtale		2+1+1	3.490.000	4 kom
Formidlingslån og sosiallån		2+1+1	0	2 kom
Kontormøbler og skolemøbler	15.000.000	2	1.000.000	alle
Vedlikehold og oppgradering av bruer	6.000.000	2+1+1	195.000	alle
Sum besparelser			6.498.000	

Besparelsene er beregnet i forhold til priser i tidligere avtaler og volum i 2009. De fleste avtalene får ikke effekt før 2011. Økonomiske besparelser per kommunene følger i eget vedlegg. Rabatten i ny lærebokavtale ble noe mindre enn tidligere avtale. Avtalen er likevel svært god sammenlignet med hva andre kommuner har oppnådd.

4.4.2 Rammeavtaler påbegynt i 2010

Arbeidet med hver anskaffelse tar stadig lengre tid. Følgende anskaffelser av rammeavtaler var under arbeid ved årsskiftet 2010- 11:

Byggevarer, verktøy og jernvarer, malingprodukter, dekk og dekkservis, lyskilder, legemidler og Multidose, kolonialvarer, frukt og grønnsaker, fiskeprodukter, kjøttvarer, meieriprodukter.

4.4.3 Akkumulert resultat av rammeavtaler inngått i 2007, 2008, 2009 og 2010

	Økonomiske besparelser per år eks mva
Rammeavtaler inngått 2007/2008	7.969.000
Rammeavtaler inngått 2009	12.247.300
Rammeavtaler inngått 2010	6.498.000
Akkumulert besparelser 2011	NOK 26.714.300

Besparelsene som er beregnet ovenfor gjelder per år for hvert av årene som avtalene gjelder for, forutsatt uendret årlig volum. Med få unntak gjelder rammeavtalene for 48 måneder. Besparelsene vil derfor akkumuleres år for år. Totaleffekten av rammeavtalene som GKI har inngått i årene ovenfor vil derfor som en indikasjon gi en totalbesparelse i 2011 i forhold til 2007 på ca NOK 26 mill.

4.4.4 Prisutviklingen på elektrisk kraft

Pris per kWh i øre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
GKI	21,13	25,05	30,70	28,05	35,25	37,37	37,80
Nordisk kraftbørs	24,95	24,30	39,21	23,95	36,93	29,00	44,00

Tabellen viser kjøpergruppens oppnådde priser inkl handlekostnader, sammenlignet med gjennomsnittsprisene på Nord Pool. Prisene inkluderer ikke mva, el-avgift eller nettleie.

Kjøpergruppens forbruk i 2010 var ca 181 GWh. Dette er en økning på ca 20% i forhold til 2009. Forbruksøkningen skyldes den periodevis ekstreme kulden i januar/februar og november/desember 2010.

Det store forbruket i disse periodene medførte også at kjøpergruppens finansielle avtaler ikke dekket forbruket. Mye kraft måtte kjøpes til høy markedspris. Til tross for dette oppnådde kjøpergruppen 6,2 øre bedre pris per kWh enn gjennomsnittlig Nord Pool pris i 2010.

4.5 Kompetansebygging

Det er et økende behov for kunnskap i innkjøpsfaget.

GKI har gjennomført følgende kurs i 2010:	Antall deltagere:
Fordypningskurs i Lov om offentlige anskaffelser	32
Fordypningskurs i innkjøp og oppgradering av IT systemer sett opp mot kravene i Lov om offentlige anskaffelser	35
Kurs i Standard avtaler NS 3431	18
Kurs i Standard avtaler NS 8405/06	22
Kurs i Standard avtaler NS 8401/02	15
Kursene ovenfor ble holdt i Grenland med innleide advokater med spesialkompetanse som kursholdere. Ansatte fra alle kommunene har deltatt.	
Internt innkjøpskurs Bydriftsavdelingen Skien kommune Gjennomført med personell for GKI og Skien kommune	45

Intern kompetanseheving i GKI

Ansatte i GKI har også deltatt på kursene ovenfor. 4 ansatte ved enheten har gjennomført KS sertifiseringsprogram for offentlige innkjøpere. Personell som har gjennomført programmet deltar årlig på oppfølgingskurs for oppdatering i forhold til lover og regler.

Som knutepunkt for prosjektet miljø og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser i Telemark skal GKI være et innkjøpsfaglig kompetansesenter på dette satsingsområdet. GKIs ansatte har som følge av denne rollen deltatt på flere spesialkurs hos Difi.

4.6 Salg av tjenester

GKI har bistått i administrasjonen av opprydningsaksjonen etter Full City og fått refundert kr 25920,- for tjenesten.

5. Andre oppgaver

GKI har deltatt med representanter i følgende kommunale og interkommunale prosjekt i 2010: anskaffelse av fagsystem for helse- og omsorgsavgd, skole og barnehage, Forvaltning, drift og vedlikehold (FDV), sak/arkivsystem

6. Kapasitet

Etterspørselen fra kommunene etter tjenester fra GKI er generelt større enn hva enheten kan yte. Det er behov for flere rammeavtaler enn kapasiteten gir mulighet for. Lov om offentlige anskaffelser setter grense for hvor lang tid en rammeavtale kan gjelde. Tidsforbruket for hver enkelt konkurranse øker som følge av klagebehandling og innsynskrav ved tildeling av kontrakt. Behovet for bistand til kommunene er økende. Som følge av dette har ikke GKI klart å gjennomføre alle prioriterte oppgaver i 2010. Oppgaver er forskjøvet til 2011.

7. Lover og regler

GKI har i 2010 mottatt klager og innsynskrav i flere saker. I en konkurranse om rammeavtale for kontormøbler og skolemøbler ble GKI innklaget til Kofa. GKI innså å ha brukt et ulovlig tildelingskriterium og saken ble løst i minnelighet mellom partene.

Det er en generell utfordring for offentlige oppdragsgivere å holde seg oppdatert på nye rettsavgjørelser og Kofa avgjørelser knyttet til Lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Dommer i EU-domstolen skaper også presedens for tolkingen av det norske regelverket. Handlingsrommet innenfor regelverket blir stadig trangere og risikoen for å gjøre feil øker. Tilbyderne er godt kjent med sine rettigheter og konsekvensen av oppdragsgivers feil kan medføre berettigede krav om erstatning fra tilbydere. GKI og kommunene har tegnet en ansvarsforsikring som kan dekke rettslige krav om negativ eller positiv kontraktsinteresse fra leverandører. Hittil har deknningen ikke kommet til anvendelse.

For å forebygge feil er det avgjørende at innkjøperne i kommunene og GKI har god og oppdatert kompetanse i innkjøpsregelverket. Det er arrangert ulik kurs for innkjøpere i grenlandskommunene i 2010. Det er mange som håndterer innkjøp i kommunene og behovet for tilgang på grunnleggende kurs og fordypningskurs er økende.

8. Markedet

Innkjøpsregelverket stiller krav om likebehandling av tilbydere. Det innebærer at lokale tilbydere må konkurrere på like vilkår med eksterne tilbydere. Lokale leverandører har imidlertid ofte et konkurransefortrinn.

Kommunenes samordning av innkjøpene innebærer at hver anskaffelse GKI foretar er stor. For å ikke ekskludere mindre leverandører legges det til rette for å kunne gi tilbud på deler av oppdragene, eller til en eller flere kommuner. Erfaringen viser at svært mange av kontraktene tildeles konkurransedyktige leverandører etablert i Grenland.

9. Regnskap

GKI har i 2010 anskaffet et elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy (KGV), samt en del inventar og utstyr. Anskaffelsene er finansiert ved å inntektsføre på regnskapet kr 71.592,24 som belastes fond Oppstartmidler GKI.

Regnskapet for 2010 er avregnet likt budsjett 2010.

Restbeløp fond Oppstartmidler GKI og Overskudd GKI overføres til 2011.

10. Oppsummering av samarbeidet

Virksomheten i GKI forutsetter et nært samarbeid med kommunene. Organisering av samarbeidet, myndighet og fordeling av ansvar er regulert gjennom samarbeidsavtaler og felles anskaffelsesreglement. Virksomhetsplan og Årsmelding er andre viktige dokument i samarbeidet.

10.1. Styret

Det har vært blitt gjennomført 5 styremøter i 2010. Referat fra møtene inngår i samlet referat fra Rådmannsmøtene.

10.2 Samarbeidsrådet

Samarbeidsrådet har hatt 4 møter i 2010. Rådet fungerer i tillegg som kompetansegruppe for innkjøp av el-kraft og forsikringer. Rådet som forum, og medlemmene i rådet er viktig i driften og utviklingen samarbeidet.

10.3 Kompetansegrupper

Når GKI gjennomfører felles anskaffelser for kommunene forutsettes et nært samarbeid mellom fagpersoner (kompetansegrupper) fra kommunene og GKI. En rekke kompetansegrupper har bistått GKI i 2010.

GKI tar til etterretning kommunenes ønske om at vi ikke skal belaste fagpersoner mer enn nødvendig. Samspeillet mellom fagpersoner og GKI er imidlertid avgjørende viktig for å sikre at kommunenes behov blir tilfredsstillende dekket og at beslutninger om valg av tjeneste/produkt/leverandør er forankret i kommunene.

10.4 Generelt om innkjøpsamarbeidet

GKI opplever en svært positiv holdning fra kommunene og mellom kommunene i innkjøpsamarbeidet. Den samme positive holdningen gjør seg også gjeldende i de ulike samarbeidsorganene. Sett fra GKIs side fungerer samarbeidet godt og er organisert på en god måte.

Skien , februar 2011
Egil Hafsund
Daglig leder

Vedlegg: Økonomiske besparelser fordelt per kommune